

PROTOKÓŁ

z I spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy
przeprowadzonego w ramach opracowania planu zadań ochronnych
dla obszaru Natura 2000 PLH180006 Kołacznia
w dniu 19.08.2011 r. w Nowej Sarzynie

Spotkanie odbyło w restauracji „Agawa” w Nowej Sarzynie. Jego organizatorem była Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie. Miało na celu: przedstawienie projektu POIS.05.03.00-00-186/09, w ramach którego obecnie opracowywane są plany zadań ochronnych na obszarze województwa, metodyki przygotowania planu zadań ochronnych, zasad funkcjonowania Zespołu Lokalnej Współpracy, a także charakterystyki obszaru – przebiegu granic, przedmiotu ochrony i głównych zagrożeń.

PROGRAM SPOTKANIA:

- Prezentacja zespołu zaangażowanego w proces powstawania PZO (RDOŚ, koordynator PZO, eksperci);
- Przedstawienie zaproszonych gości;
- Podanie ogólnych założeń tworzenia PZO;
- Przedstawienie informacji o obszarze zebranych i wstępnie przeanalizowanych przez koordynatora PZO;
- Identyfikacja brakujących danych;
- Podanie zakresu weryfikacji i uzupełnienia zgromadzonych danych;
- Identyfikacja grup interesu – utworzenie Zespołu Lokalnej Współpracy;
- Ustalenie zasad dalszej współpracy i sposobów komunikowania się (przedstawienie przyjętej komunikacji w trakcie procesu planistycznego pomiędzy Koordynatorem PZO, RDOŚ a ZLW (spotkania dyskusyjne, PIK, strona www, itd.);
- Ustalenie zakresu prac pomiędzy spotkaniami.

PROWADZĄCY I PRELEGENCI:

Agnieszka Marcela – I Zastępca Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie i Wojewódzki Konserwator Przyrody,
Dominik Wróbel – wykonawca planu zadań ochronnych dla obszaru PLH180006 Kołacznia

UCZESTNICY:

Bartosz Zawadzki – Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie,
Magdalena Radecka – Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego,
Lucyna Zymyn – Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie,
Grzegorz Wójcik – Nadleśnictwo Leżajsk,
Natalia Wrona – Liga Ochrony Przyrody, Zarząd Okręgu Podkarpackiego w Rzeszowie,
Maria Hanus – Starostwo Powiatowe w Leżajsku,
Tomasz Steliga – Urząd Miasta i Gminy w Nowej Sarzynie,
Stanisław Sarzyński – Gospodarstwo Agroturystyczne „Azalia”,

Bernadeta Burek – Stowarzyszenie Nasza Mała Ojczyzna w Nowej Sarzynie,
Dariusz Żak – Stowarzyszenie Nasza Mała Ojczyzna w Nowej Sarzynie,
Wiesław Bator – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie,
Maciej Ciuła, Dorota Rogala – planiści regionalni, Regionalna Dyrekcja Ochrony
Środowiska w Rzeszowie

PRZEBIEG SPOTKANIA

Rozpoczęcie spotkania i prezentacje

Spotkanie otworzyła Pani Agnieszka Marcela która powitała zgromadzonych gości. Następnie przedstawiła pracowników RDOŚ w Rzeszowie zaangażowanych w projekt oraz poprosiła o przedstawienie gości przybyłych na spotkanie. W trakcie pierwszej prezentacji krótko scharakteryzowała sieć Natura 2000, omówiła założenia projektu POIS.05.03.00-00-186/09 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski”, podała zasady tworzenia i zawartość planów zadań ochronnych oraz sposób tworzenia i skład Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW). Na końcu opisała funkcjonowanie i rolę Platformy Informacyjno-Komunikacyjnej w opracowywaniu PZO.

Po niej głos zabrał Pan Dominik Wróbel, który w trakcie drugiej prezentacji scharakteryzował obszar wskazując gdzie leży, jaką ma powierzchnię, co podlega ochronie oraz jakie występują zagrożenia. Na końcu podał zasady współpracy z ZLW.

Obie prezentacje zamieszczone są na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie (<http://rzeszow.rdos.gov.pl>) w zakładce „Plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000”.

Dyskusja:

Pani Maria Hanus

Wskazała że kompleks leśny w którym znajduje się stanowisko azalii posiada aktualny uproszczony plan urządzenia lasu. Poinformowała również że w czasie budowy sąsiadujących z rezerwatem stawów hodowlanych założono trzy piezometry oraz że w pierwszych dwóch latach po realizacji inwestycji azalia wymarzała.

Pan Stanisław Sarzyński

Uzupełnił informację podając że obserwacje poziomu wody prowadzono przez dwa lata, a wyniki przekazano do Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie.

Pan Tomasz Steliga

Wskazał jakimi materiałami dotyczącymi stanowiska azalii dysponuje Urząd Miasta i Gminy w Nowej Sarzynie. Wymienił projekt planu ochrony rezerwatu „Kołacznia” na lata 1996-2015 oraz uproszczony plan urządzenia lasu dla wsi Wola Zarczycka na lata 2005-2014. Zwrócił uwagę na złożoną strukturę własności na gruntach sąsiadujących z rezerwatem oraz trudności w ustaleniu właścicieli związane z toczącymi się procesami spadkowymi. Powiedział o próbie wykupienia części działek bezpośrednio przylegających do rezerwatu, która zakończyła się niepowodzeniem ze względu na masy spadkowe i przebywanie części właścicieli za granicą. W dalszej części wypowiedzi wskazał że znaczna część lasów prywatnych, obecnie objętych zabiegiem trzebieży, w przyszłej rewizji planu może mieć wskazanie do rębni, a tego rodzaju zabieg, wykonany na większym obszarze, może istotnie

zmienić warunki siedliskowe azalii. W związku z tym konieczne jest zawarcie odpowiednich zapisów w przyszłym uproszczonym planie u.l. i być może wyznaczenie otuliny.

Poruszył również kwestię oznakowania rezerwatu i systematycznego niszczenia instalowanych tablic. Zapytał o ogrodzenie rezerwatu: jaką ma mieć formę, czy warto utrzymywać je w obecnej postaci i skąd należy pozyskać środki na wykonanie nowego, deklarując jednocześnie że w razie potrzeby gmina może to sfinansować. Pokazał tegoroczny (13 lipca 2011 r.) protokół kontroli Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Rzeszowie Oddział w Leżajsku pod kątem występowania chorobotwórczego grzyba *Phytophthora ramorum*, który wskazywał że grzyba nie stwierdzono. Wspomniał również o dwóch powstających pracach magisterskich, które związane są ze stanowiskiem azalii. Jedna dotyczy projektu rekultywacji i przyrodniczego wzbogacania stanowiska azalii pontyjskiej w Woli Zarczyckiej oraz zagospodarowania jego otoczenia, druga chorób grzybowych (tytuł: „Grzyby powodujące choroby liści i kwiatów azalii żółtej”). Zadeklarował pomoc w nawiązaniu kontaktu z autorami. Kończąc zapytał o procedurę realizacji zapisów PZO oraz sposób ich finansowania.

Pani Agnieszka Marcela

Odpowiadając wyjaśniła że, z uwagi na brak obowiązujących planów ochrony dla rezerwatów przyrody, zabiegi ochrony czynnej realizowane są na podstawie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska ustanawiającego zadania ochronne dla rezerwatu. Procedura ich ustanawiania jest dość szybka, jednak wymaga uzgodnienia z zarządcą terenu. W przypadku rezerwatu „Kołacznia”, jeśli pojawi się konieczność wykonania określonych zabiegów ochronnych, takie zadania zostaną ustanowione, a RDOŚ podejmie się ich finansowania. Odniosła się również do wskazanych przez przedmówcę zagrożeń związanych z możliwymi zapisami w przyszłym uproszczonym planie u.l. Zwróciła uwagę że każdy uproszczony plan u.l. jest przesyłany do RDOŚ, która ocenia czy potrzebna jest strategiczna ocena oddziaływania na środowisko. Wskazanie do wykonania tego rodzaju oceny pojawia się m.in. wtedy gdy zapisy planu mogą mieć negatywny wpływ na obszary Natura 2000. Jest to narzędzie dzięki któremu Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska może ocenić zapisy planu. Rola PZO w tym procesie polega na wskazaniu sporządzającemu uproszczony plan u.l. jak należy sformułować zapisy by wyeliminować bądź zminimalizować negatywny wpływ ich realizacji. Na koniec poprosiła o uściślenie zasygnalizowanej kwestii dotyczącej utworzenia wokół rezerwatu otuliny.

Pan Tomasz Steliga

Wyjaśnił że utworzenie otuliny pozwoliłoby w jakimś stopniu zabezpieczyć obszar rezerwatu przed niekorzystnymi zmianami w jego bezpośrednim sąsiedztwie a tym samym zmianą warunków siedliskowych azalii. Zauważył że potrzebne są mechanizmy które pozwolą kontrolować gospodarkę leśną w rejonie rezerwatu, wskazując jednocześnie że odpowiednie sformułowanie zapisów PZO mogłoby w tym pomóc. Podkreślił jednocześnie że należy właściwie wyważyć zabiegi ochrony czynnej, tak by najlepiej posłużyły przedmiotowi ochrony.

Pan Dominik Wróbel

Zgodził się z przedmówcą że utrzymanie stanowiska wymaga przemyślanych zabiegów ochrony czynnej. Jednym z nich bez wątpienia jest usuwanie gatunków ekspansywnych i neofitów. W przypadku azalii rozważa się również przeniesienie na nowe stanowiska m.in. do Puszczy Sandomierskiej. Przypomnił jak wyglądało stanowisko azalii w chwili jego odkrycia, jednocześnie wskazując do jak różnych warunków azalia potrafi się przystosować i jak w związku z tym trudno sprecyzować warunki siedliska w jakich powinna

rosnąć. Odniósł się też do koncepcji otuliny, wskazując że coś na kształt strefy buforowej bezwzględnie powinno tam istnieć. Wskazał na zagrożenie ze strony drogi biegnącej tuż przy rezerwacie, łatwe do sforsowania ogrodzenie i niszczenie krzewów azalii przez ludzi odwiedzających ten teren. Zasygnalizował konieczność odsunięcia drogi, poprawy ogrodzenia a także zagospodarowania otoczenia rezerwatu w sposób, który utrudni dostęp do azalii jednocześnie umożliwiając jej obejrzenie (budowa platformy widokowej). Podkreślił że właściwe zabezpieczenie stanowiska wymaga powiększenia rezerwatu. Pod rozważę poddał zebrany również pomysł powołania społecznego opiekuna rezerwatu.

Pan Stanisław Sarzyński

Zgodził się z propozycją poprawy ogrodzenia, zainstalowania platformy widokowej, wskazał również na konieczność wykonania wycinki drzew i większe odsłonięcie stanowiska.

Pan Grzegorz Wójcik

Wyjaśnił że należy usuwać gatunki liściaste, natomiast sosny, z uwagi na opad igliwia zakwaszającego glebę, należy pozostawić.

Pan Dominik Wróbel

Zgodził się z wyjaśnieniem przedmówcy, wskazując że azalia jest gatunkiem typowym dla podszytu i z natury nie rośnie na terenie otwartym. Z tego względu drzewostan, szczególnie sosny, należy pozostawić, a skupić się na gatunkach podszytu, które konkurując z azalią, wypierają ją z miejsc zajmowanych wcześniej.

Pan Tomasz Steliga

Nawiązał do wypowiedzi Pana Grzegorza Wójcika wskazując jak istotna jest precyzja zapisów, w tym wskazanie jakie gatunki i skąd mają być usuwane.

Pan Dominik Wróbel

Zgodził się z sugestią potwierdzając że wskazania będą dokładne. Jednocześnie jeszcze raz podkreślił konieczność usunięcia neofitów. W kolejnej części wypowiedzi nawiązał do chorób grzybowych zagrażających stanowisku. Zapytał też o działania jakie podejmuje gmina w celu likwidacji dzikich wysypisk śmieci.

Pan Tomasz Steliga

Odpowiedział, że budżecie gminy są zaplanowane środki na tego typu działania i podejmuje się je w zależności od potrzeb i możliwości finansowych. Jednak głównie na gruntach gminnych. Gmina wystawia również kontenery, do których trafia część śmieci pierwotnie wywożonych do lasu. Ich ilość i częstotliwość opróżniania jest jednak również uzależniona od finansów przeznaczonych na ten cel.

Pan Dominik Wróbel

Wyjaśnił że pyta w kontekście zagospodarowania turystycznego otoczenia rezerwatu.. Czy możliwe jest ustawienie kontenera w pobliżu rezerwatu, bo być może zapobiegnie to śmieceniu.

Pan Tomasz Steliga

Odpowiedział że nie jest to dobre rozwiązanie ponieważ mieszkańcy przez to mogą zacząć zwozić tu śmieci. Poparł natomiast pomysł zagospodarowania turystycznego w oparciu o zlokalizowane w pobliżu gospodarstwo agroturystyczne Pana Stanisława Sarzyńskiego.

Pan Dominik Wróbel

Zapytał o możliwość odsunięcia drogi, która obecnie przebiega tuż przy granicy rezerwatu.

Pan Tomasz Steliga

Odpowiedział że jest to kwestia do rozważenia, gdyż w pobliżu przebiega inna drogą więc wyłączenie z użytkowania drogi biegnącej przy rezerwacie nie powinno utrudnić mieszkańcom przejazdu przez las.

Pani Agnieszka Marcela

Zaleciła sprawdzenie statusu i własności drogi w ewidencji gruntów.

Pani Maria Hanus

Poinformowała że GDDKiA w odległości dwóch kilometrów od rezerwatu planowało wybudować drogę krajową. Gmina poinformowała ich o stanowisku azalii zalecając jednocześnie odsunięcie inwestycji na większą odległość.

Pan Dariusz Żak

Zapytał, kiedy zostaną przedstawione szczegółowe zalecenia ochronne i do kiedy ma być stworzony plan.

Pan Dominik Wróbel

Odpowiedział, że projekt PZO ma być stworzony do 15 listopada, a na drugim spotkaniu przedstawi szczegółowo propozycje zapisów.

Pan Maciej Ciuła

Wypowiedział się odnośnie kwestii finansowania zadań ochronnych. Zwrócił uwagę, że zapisanie konkretnych działań w PZO pozwala pozyskać środki pieniężne na ich realizację. Brak PZO skutkuje kłopotami w pozyskaniu funduszy na ochronę obszarów Natura 2000.

Pani Agnieszka Marcela

Zachęciła do kontaktowania się członków ZLW z koordynatorem projektu oraz Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska i poprosiła o pomoc w sporządzaniu PZO. Podkreśliła rangę stanowiska azalii – jedyne naturalnego miejsca występowania tego gatunku w Polsce.

Pan Dominik Wróbel

Zwrócił uwagę jak ważna jest rola edukacji w kształtowaniu odpowiednich postaw w społeczeństwie, z tego względu wskazane byłoby nawiązanie kontaktu ze szkołami i organizacja zajęć popularyzujących ten temat.

Pani Maria Hanus

Powiedziała, że edukacja w tym względzie była prowadzona i zarówno miejscowe dzieci jak i dorośli są świadomi jak cenne stanowisko znajduje się w tym rejonie. Niedoinformowanie i brak zrozumienia wagi stanowiska dotyczy głównie osób zamieszkujących, przyjeżdżających tu w celach turystycznych.

Pan Maciek Ciuła

Zauważył że warto w PZO wpisać zalecenia dotyczące edukacji.

Pan Dominik Wróbel

Zgodził się z przedmówcami zauważając że tego rodzaju zapis i odpowiednie działania mogą przyczynić się do eliminacji jednego z głównych zagrożeń – niszczenia okazów przez ludzi poprzez zrywanie czy wykopywanie.

Pan Grzegorz Wójcik

Wskazał że przy arboretach są punkty sprzedaży roślin. Pomagają one wyeliminować zachowania prowadzące do niszczenia roślin rosnących w arboretum i być może tego rodzaju rozwiązanie sprawdzi się i w tym przypadku. W sprzedaż sadzonek azalii mogłoby się włączyć na przykład gospodarstwo agroturystyczne Pana Stanisława Sarzyńskiego.

Pan Dominik Wróbel

Zgodził się z przedmówcą podkreślając że jest to rozwiązanie, które warto rozważyć.

Pan Grzegorz Wójcik

Zaoferował pomoc w organizacji takiego przedsięwzięcia informując że azalię pochodzącą z tego rejonu posiadają w szkółce leśnej.

Pani Agnieszka Marcela

Przypomniała że do uruchomienia tego rodzaju przedsięwzięcia potrzebne są odpowiednie zgody.

Pan Dominik Wróbel

Kończąc spotkanie zaproponował by następnie miało formę terenową, połączoną z lustracją rezerwatu i jego otoczenia.

Pan Stanisław Sarzyński

Zaproponował by się odbyło w jego gospodarstwie, z uwagi iż jest położone w bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatu.

Pomysł został zaakceptowany. Na tym spotkanie zakończono.